TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2020. gada 9. jūlijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Muitas savienība – Kopienas Muitas kodekss – 32. panta 1. punkta c) apakšpunkts – Regula (EEK) Nr. 2454/93 – 157. panta 2. punkts, 158. panta 3. punkts un 160. pants – Muitas vērtības noteikšana – Koriģēšana – Honorāri par novērtējamajām precēm – Honorāri, kas ir novērtējamo preču "pārdošanas nosacījums" – Honorāri, ko pircējs maksā savam mātesuzņēmumam par zinātības, kura nepieciešama galaproduktu ražošanai, sniegšanu – No trešajām personām iegādātas preces, kas ir licencētos produktos iekļaujamas sastāvdaļas

Lietā C-76/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2018. gada 25. oktobrī un kurš Tiesā reģistrēts 2019. gada 31. janvārī, tiesvedībā

Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya "Mitnitsi", iepriekš – *Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia*,

pret

"Curtis Balkan" EOOD,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un A. Kumins [*A. Kumin*] (referents),

ģenerāladvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya "Mitnitsi"*, iepriekš – *Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia*, vārdā – *M. Metodiev*, pārstāvis,

– Bulgārijas valdības vārdā – *E. Petranova* un *L. Zaharieva*, pārstāves,

– Spānijas valdības vārdā – *S. Jiménez García* un *M. J. García-Valdecasas Dorrego*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Kocjan*, *Y. Marinova* un *F. Clotuche-Duvieusart*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 157. panta 2. punktu, 158. panta 3. punktu un 160. pantu Komisijas Regulā (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1993, L 253, 1. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya "Mitnitsi"* (Muitas aģentūras Dienvidrietumu teritoriālās direkcijas direktors, Bulgārija), iepriekš – *Nachalnik na Mitnitsa Aerogara Sofia* (Sofijas lidostas muitas iestādes direktors, Bulgārija), un "*Curtis Balkan" EOOD* par to, ka, nosakot muitas vērtību precēm, ko importējušas trešās personas, ir jāņem vērā honorāri, kurus pēdējā minētā sabiedrība ir samaksājusi savam mātesuzņēmumam.

Atbilstošās tiesību normas

Muitas kodekss

3 Saskaņā ar Padomes Regulas Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss") 29. panta 1. punktu:

"Ievestu preču muitas vērtība līdzinās darījuma vērtībai, tas ir, cenai, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama par precēm, pārdodot tās izvešanai uz Kopienas muitas teritoriju, kas vajadzības gadījumā ir precizēta saskaņā ar 32. un 33. pantu [..].

[..]"

4 Muitas kodeksa 32. pantā ir noteikts:

"1. Nosakot muitas vērtību saskaņā ar 29. pantu, cenai, kas faktiski samaksāta vai maksājama par ievestajām precēm, ir jāpieskaita:

[..]

c) honorāri un licences maksas, kas attiecas uz novērtējamajām precēm un ir tieši vai netieši jāmaksā pircējam kā novērtējamo preču pārdošanas nosacījums, ciktāl šādi honorāri un maksas nav iekļautas cenā, kas faktiski samaksāta vai maksājama;

[..]

2. Pieskaitījumi pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama saskaņā ar šo pantu, ir jānosaka, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem.

3. Nosakot muitas vērtību, pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama, drīkst pieskaitīt tikai šajā pantā noteiktos pieskaitījumus.

[..]"

Regula Nr. 2454/93

5 Saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 143. panta 1. punkta e) apakšpunktu personas uzskata par saistītām, ja viena no tām tieši vai netieši kontrolē otru.

6 Šīs regulas 157. pantā ir noteikts:

"1. Piemērojot Kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ar honorāriem un licences maksu cita starpā saprot maksājumus par tādu tiesību izmantošanu, kas saistītas ar:

– ievestu preču ražošanu (jo īpaši ar patentiem, dizainparaugiem, modeļiem un ražošanas tehnoloģiskajām zināšanām)

vai

– ievestu preču pārdošanu izvešanai (jo īpaši ar preču zīmēm, modeļiem),

vai

– ievestu preču izmantošanu vai atkalpārdošanu (jo īpaši ar autortiesībām, ievestās precēs nenodalāmi iekļautiem ražošanas procesiem).

2. Neskarot Kodeksa 32. panta 5. punktu, ja ievestu preču muitas vērtību nosaka saskaņā ar Kodeksa 29. pantu, tad honorārus vai licences maksu faktiski maksātai vai maksājamai cenai pieskaita vienīgi tad, ja šis maksājums

– ir saistīts ar vērtējamām precēm

un

– ir paredzēts attiecīgo preču pārdošanas nosacījumos."

7 Saskaņā ar minētās regulas 158. pantu:

"1. Ja ievestās preces ir tikai Kopienā ražotu preču sastāvdaļa vai elements, tad par ievestām precēm faktiski maksāto vai maksājamo cenu koriģē tikai tad, ja attiecīgais honorārs vai licences maksa attiecas uz tādām precēm.

[..]

3. Ja honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz ievestām precēm un daļēji uz citām sastāvdaļām vai elementiem, ko precēm pievieno pēc to ievešanas, vai arī uz darbībām vai pakalpojumiem, ko izdara pēc ievešanas, tad pienācīgu sadalīšanu veic vienīgi, pamatojoties uz objektīviem un izmērāmiem datiem saskaņā ar 23. pielikumā doto Kodeksa 32. panta 2. punkta skaidrojošo piezīmi."

8 Regulas Nr. 2454/93 160. pantā ir noteikts:

"Kad pircējs maksā honorārus vai licences maksas trešai personai, tad 157. panta 2. punkta nosacījumus neuzskata par izpildītiem, ja vien pircējs vai ar to saistīta persona nelūdz pircējam tādu maksājumu izdarīt."

9 Šīs regulas 161. pantā ir noteikts:

"Ja metode, pēc kuras aprēķina honorāra vai licences maksas summu, ir saistīta ar ievesto preču cenu, tad gadījumos, kad nav pretēju pierādījumu, var uzskatīt, ka tāda honorāra vai licences maksas maksājums ir saistīts ar vērtējamām precēm.

Taču, ja honorāra vai licences maksas summu aprēķina neatkarīgi no ievesto preču cenas, tad honorāra vai licences maksas maksājums tomēr var būt saistīts ar vērtējamām precēm."

10 Regulas Nr. 2454/93 23. pielikumā ietvertajā skaidrojošajā piezīmē par muitas vērtību attiecībā uz Muitas kodeksa 32. panta 2. punktu ir paredzēts:

"Ja attiecībā uz papildinājumiem, kas jāizdara saskaņā ar 32. panta noteikumiem, nav objektīvu un izskaitļojamu datu, darījuma vērtību nevar noteikt saskaņā ar 29. panta noteikumiem. Piemēram, atlīdzību maksā, pamatojoties uz pārdošanas cenu, kāda ievešanas valstī ir litram konkrētā produkta, kurš ievests kilogramos un pēc ievešanas pārveidots par šķīdumu. Ja atlīdzība pamatojas daļēji uz ievestajām precēm un daļēji uz citiem faktoriem, kas nav saistīti ar ievestajām precēm (piemēram, ja ievestās preces ir sajauktas ar vietējām sastāvdaļām un vairs nav atsevišķi identificējamas, vai arī atlīdzību nevar atšķirt no pircēja un pārdevēja īpašu savstarpēju maksājumu kārtošanas), nebūtu lietderīgi censties papildināt minēto atlīdzību. Ja šīs atlīdzības summa pamatojas tikai uz ievestajām precēm un ir viegli izskaitļojama, faktiski samaksāto vai maksājamo cenu tomēr var paaugstināt."

11 Minētajā skaidrojošajā piezīmē attiecībā uz Regulas Nr. 2454/93 143. panta 1. punkta e) apakšpunktu ir noteikts:

"Uzskata, ka viena persona kontrolē otru tad, ja pirmā persona juridiski vai faktiski spēj ietekmēt vai vadīt otru personu."

Muitas kodeksa komitejas komentāri

12 Saskaņā ar Muitas kodeksa 247.a pantā paredzētās Muitas kodeksa komitejas (turpmāk tekstā – "Muitas kodeksa komiteja") izstrādāto komentāru Nr. 3 (nodaļa par muitas vērtību) par honorāru un licences maksu ietekmi uz muitas vērtību:

"[..]

8. Ir jāanalizē honorāru un licences maksas samaksas ietekme uz muitas vērtību, ja importētās preces pašas ir licences līguma priekšmets (t.i., ja tās ir produkts, uz kuru attiecas licence). Šis pienākums pastāv arī tad, ja importētās preces ir licences aptvertā produkta sastāvdaļas vai veidojošie elementi vai ja importētās preces (piemēram, rūpnieciskas iekārtas vai īpašas ražošanas iekārtas) pašas ražo vai izgatavo produktu, uz kuru attiecas licence.

9. Zinātība, kas tiek sniegta saskaņā ar licences līgumu, bieži sastāv no modeļiem, formulām, formulāriem un pamata norādījumiem, kas attiecas uz tā produkta izmantošanu, uz kuru attiecas licence. Ja šī zinātība attiecas uz importētajām precēm, ir jāparedz jebkāda ar tām saistīta honorāra vai licences maksas iekļaušana muitas vērtībā. Tomēr atsevišķos licences līgumos (piemēram, "franšīzes" jomā) ir paredzēta tādu pakalpojumu sniegšana kā licenciāta personāla apmācība, lai ražotu licencētu produktu vai izmantotu mašīnas/iekārtas. Tā var būt arī tehniskā palīdzība pārvaldības, administrācijas, komercializācijas, grāmatvedības u.c. jomās. Honorāri un licences maksas, kas samaksātas par šī veida pakalpojumiem, muitas vērtībā nav jāiekļauj.

[..]

Honorāri un licences maksas, kas attiecas uz novērtējamajām precēm

11. Lai noteiktu, vai honorārs attiecas uz novērtējamajām precēm, ir jānoskaidro nevis šīs honorāra aprēķināšanas veids, bet gan iemesli, kuru dēļ tas tiek iekasēta, proti, ko licenciāts saņem par šo maksājumu [..]. Tādējādi gadījumā, ja tiek importēta produkta, uz kuru attiecas licence, sastāvdaļa vai veidojošais elements, vai gadījumā, ja tiek importētas tā ražošanai izmantotās mašīnas vai iekārtas, honorārs, kas samaksāts no produkta, uz kuru attiecas licence, pārdošanas ieņēmumiem, var pilnībā vai daļēji attiekties uz importētajām precēm vai neattiekties vispār.

Honorāri un licences maksas, kas tiek maksātas kā novērtējamo preču pārdošanas nosacījums

12. Rodas jautājums, vai pārdevējs ir gatavs pārdot preces, nemaksājot honorāru vai licences maksu. Šis nosacījums var būt tiešs vai netiešs. Lielākajā daļā gadījumu licences līgumā ir precizēts, vai importēto preču pārdošana ir pakārtota honorāra vai licences maksas samaksai. Tomēr šādai noteikšanai nav izšķirošas nozīmes.

13. Ja preces tiek pirktas no vienas personas un honorāri vai licences maksas tiek samaksāti citai personai, to samaksu atsevišķos gadījumos tomēr var uzskatīt par preču pārdošanas nosacījumu: (skat. [Regulas Nr. 2454/93] 160. pantu). [..]"

13 Muitas kodeksa komitejas izstrādātais komentārs Nr. 11 (muitas vērtības nodaļa) par Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanu saistībā ar honorāriem un licences maksām, kas samaksātas trešajai personai saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 160. pantu, ir formulēts šādi:

"[..]

Pat ja faktiskajā pirkuma līgumā, kas noslēgts starp pircēju un pārdevēju, nav skaidri prasīts, lai pircējs samaksā honorārus, šis maksājums varētu būt netiešs pārdošanas nosacījums, ja pircējs nevarēja nopirkt preces no pārdevēja, nesamaksājot honorāru licenciātam, un pārdevējs šādos apstākļos nebija gatavs pārdot preces pircējam.

[..]

Saskaņā ar [Regulas Nr. 2454/93] 160. pantu, ja honorāri tiek maksāti trešajai personai, kas tieši vai netieši kontrolē ražotāju (un ja tādējādi var secināt, ka puses ir saistītas [šīs regulas] 143. panta izpratnē), šie maksājumi ir uzskatāmi par pārdošanas nosacījumu. Saskaņā ar [minētās regulas] 23. pielikumu "uzskata, ka viena persona kontrolē otru tad, ja pirmā persona juridiski vai faktiski spēj ietekmēt vai vadīt otru personu".

Lai noteiktu, vai pastāv kontrole, ir jāanalizē šādi elementi:

– licenciārs izvēlas ražotāju un norāda to pircējam;

– starp licenciāru un pārdevēju pastāv tiešs ražošanas līgums;

– licenciārs faktiski tieši vai netieši kontrolē ražošanu (ražošanas centri un/vai ražošanas metodes);

– licenciārs faktiski tieši vai netieši kontrolē preču loģistiku un piegādi līdz pircējam;

– licenciārs izlemj, kam ražotājs var pārdot preces, vai arī nosaka ierobežojumus potenciālajiem pircējiem;

– licenciārs nosaka cenas nosacījumus, ar kādiem ražotājam/pārdevējam ir jāpārdod savas preces, vai cenu nosacījumus, ar kādiem importētājam/pircējam ir jāpārdod preces;

– licenciāram ir tiesības pārbaudīt ražotāja vai pircēja grāmatvedības uzskaiti;

– licenciārs lemj par izmantojamām ražošanas metodēm/modeļu piegādi utt.;

– licenciārs izraugās materiālu/sastāvdaļu piegādātājus vai pakļauj to izvēli ierobežojumam;

– licenciārs ierobežo daudzumu, ko ražotājs var ražot;

– licenciārs neļauj pircējam tieši pirkt no ražotāja, bet izmanto preču zīmes īpašnieka (licenciāra), kurš var rīkoties arī importētāja iepirkuma aģenta statusā, starpniecību;

– ražotājam nav atļauts ražot konkurentu produktus (bez licences), ja tam nav licenciāra piekrišanas;

– saražotais produkts ir specifisks licenciāram (koncepcija/dizains un preču zīme);

– produkta īpašības un izmantoto tehnoloģiju nosaka licenciārs.

Šo rādītāju kombinācija, kas pārsniedz vienkāršu licenciāra veiktu kvalitātes pārbaudi, pierāda, ka pastāv saikne [Regulas Nr. 2454/93] 143. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē, un honorāra samaksa tādējādi ir jāuzskata par pārdošanas nosacījumu saskaņā ar [šīs regulas] 160. pantu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 Bulgārijā reģistrēta sabiedrība *Curtis Balkan* pilnībā pieder Amerikas Savienotajās Valstīs reģistrētai sabiedrībai *Curtis Instruments Inc.* (turpmāk tekstā – "*Curtis USA*"). Tiesiskās attiecības starp šīm sabiedrībām it īpaši ir noteiktas divos līgumos: pirmais attiecībā uz patenta izmantošanu ir noslēgts 1996. gada 1. februārī, otrais, kas attiecas uz pārvaldības pakalpojumu sniegšanu, ir noslēgts 2002. gada 26. novembrī.

15 Saskaņā ar līgumu par patenta izmantošanu *Curtis USA* par standarta cenu nodod *Curtis Balkan* degvielas krājumu indikatoru ražošanas komplektus, kā arī augstas frekvences ātruma regulatoru ražošanas komplektus, kas ir balstīti uz pašas patentēto tehnoloģiju. *Curtis Balkan*, izmantojot šīs sastāvdaļas, ir tiesīga ražot un pārdot motoru ātruma regulatorus un elektroautomobiļu elementus, kas ir preces, par kurām tā maksā atlīdzību par patenta izmantošanas tiesībām. Šis maksājums tiek veikts reizi ceturksnī, pamatojoties uz ceturksnī pārdoto produktu apjomu. Saskaņā ar līguma grozījumiem, kas parakstīti 2010. gada 1. septembrī, *Curtis USA* iekasē honorārus10 % apmērā no preču, kas minētas līgumā un ko pārdod *Curtis Balkan*, neto pārdošanas cenas.

16 Saskaņā ar līgumu par pakalpojumu sniegšanu *Curtis USA* apņemas par nolīgtu ikmēneša atlīdzību it īpaši nodrošināt *Curtis Balkan* operatīvo darbību, proti, vadību, ieskaitot tirgvedību, reklāmu, budžeta sagatavošanu, finanšu ziņojumus, informācijas sistēmas, kā arī cilvēkresursus.

17 Pārbaudot *Curtis Balkan* iesniegtās muitas deklarācijas par preču importu no trešajām valstīm laikposmā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. maijam, Bulgārijas muitas iestādes konstatēja, ka importētās "detaļas un sastāvdaļas" *Curtis Balkan* izmantoja, lai ražotu preces, par kurām šī sabiedrība maksā *Curtis USA* honorāru saskaņā ar 1996. gada 1. februāra līgumu. Tāpat tika konstatēts, ka importēto preču deklarētajā muitas vērtībā šie honorāri nebija iekļauti.

18 Šajā saistībā gan *Curtis USA*, gan *Curtis Balkan* ir iesniegušas paskaidrojumus, no kuriem it īpaši izriet, ka *Curtis USA* kontrolē visu ražošanas ķēdi no sarunām un centralizētai ražošanai nepieciešamo sastāvdaļu iegādes līdz galaproduktu pārdošanai. Preču sastāvdaļas ražo saskaņā ar *Curtis USA*

noteiktajām specifikācijām, un tās ir īpaši izstrādātas šīm precēm. Turklāt *Curtis USA* ir jāapstiprina cita piegādātāja izvēle. Tomēr visiem pasūtījumiem, kuru vērtība nepārsniedz 100 000 ASV dolāru (USD) (aptuveni 85 000 EUR), paziņojums *Curtis USA* vai apstiprinājums no tās nav nepieciešams.

19 Ar 2016. gada 28. aprīļa lēmumu Sofijas lidostas muitas direktors veica deklarētās muitas vērtības pārskatīšanu attiecībā uz visām pārbaudītajām muitas deklarācijām, iekļaujot tajā honorārus, attiecībā uz kuriem viņš uzskatīja, ka tie bija jāmaksā saskaņā ar Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunktu un Regulas Nr. 2454/93 157. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 158. panta 1. un 3. punktu un 160. pantu.

20 *Curtis Balkan* šo lēmumu apstrīdēja, iesniedzot administratīvu sūdzību. Savas sūdzības pamatojumam šī sabiedrība iesniedza piegādātāju vēstules, lai pierādītu, ka no šiem piegādātājiem *Curtis Balkan* pasūtīto preču cenas nebija atkarīgas no honorāriem, ko tā maksāja *Curtis USA*, un ka pēdējā minētā nevarēja vadīt vai ierobežot minēto piegādātāju darbību.

21 Ar 2016. gada 21. jūnija lēmumu kompetentais muitas dienests noraidīja *Curtis Balkan* administratīvo sūdzību.

22 *Curtis Balkan* apstrīdēja 2016. gada 28. aprīļa lēmumu, kas tika apstiprināts ar 2016. gada 21. jūnija lēmumu, *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa, Bulgārija). Šajā tiesvedībā pēc šīs sabiedrības lūguma tika uzdots veikt ekspertīzi, no kuras izriet, ka pamatlietā aplūkoto muitas deklarāciju vērtība nepārsniedza 100 000 USD slieksni, kura ietvaros minētā sabiedrība preču pasūtīšanā darbojas neatkarīgi.

23 Ar 2018. gada 8. februāra spriedumu *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) atcēla 2016. gada 28. aprīļa lēmumu, kas apstiprināts ar 2016. gada 21. jūnija lēmumu, pamatojoties uz to, ka nebija izpildīti Regulas Nr. 2454/93 157. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, lai par samaksāto honorāru vērtību palielinātu importēto preču līgumisko vērtību.

24 Proti, runājot par šajā tiesību normā paredzēto pirmo nosacījumu, saskaņā ar kuru honorāru samaksai ir jābūt saistītai ar novērtējamajām precēm, šī tiesa uzskatīja, ka pamatlietā aplūkotās preces neietilpst līgumā par patenta izmantošanas tiesībām. Konkrēti, neesot ticis iesniegts pierādījums tam, ka šajās precēs nesaraujami ir ietverti konkrēti ražošanas procesi vai zinātība, tiesības uz kuru pieder *Curtis USA*.

25 Attiecībā uz otro nosacījumu, saskaņā ar kuru honorāru samaksai ir jābūt importēto preču pārdošanas nosacījumam, minētās tiesas ieskatā, nav arī pierādīts, ka piegādātāji būtu pieprasījuši *Curtis Balkan* samaksāt *Curtis USA* honorārus. Vēl konkrētāk, neesot pierādīts, ka starp šo pēdējo minēto sabiedrību un piegādātājiem pastāvētu jebkāda saikne, kas ļautu pieņemt, ka pirmā minētā sabiedrība tos netieši kontrolē. Turklāt šie piegādātāji kategoriski noliedzot šādas saiknes esamību.

26 Sofijas lidostas muitas direktors iesniedza apelācijas sūdzību par *Administrativen sad – Sofia grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) spriedumu *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija).

27 Sofijas lidostas muitas direktors apgalvo, ka pastāv saikne starp honorāriem un novērtējamajām precēm, jo tās ietver sastāvdaļas, kas tiek izmantotas licencēto produktu ražošanai, un šīs sastāvdaļas ir sertificētas saistībā ar galaproduktu kvalitātes prasībām. Turklāt honorāri esot importēto preču pārdošanas nosacījums, jo piegādātāju izvēlē tiekot ņemtas vērā tehniskās prasības, kurām importētajām precēm ir jāatbilst, un šīs prasības nākot no *Curtis USA* projektēšanas centra inženierijas departamentiem.

28 Attiecībā uz faktu, ka novērtējamās preces tika iegādātas no piegādātājiem, kas nav saistīti ar sabiedrību, kurai tika maksāti honorāri, Sofijas lidostas muitas direktors uzskata, ka ir piemērojams Regulas Nr. 2454/93 160. pants, kurā ir paredzēts šāds gadījums, jo *Curtis USA* netieši kontrolē ražotājus. Licenciārs izvēloties ražotājus un tiem nosakot specifikācijas, līdz ar to tas faktiski tieši vai netieši kontrolējot ražošanas procesu.

29 Turklāt, tā kā importētās preces ir tikai galaproduktu sastāvā ietilpstošas sastāvdaļas un honorāri daļēji attiecas uz importētajām precēm un daļēji uz citām sastāvdaļām, kas precēm pievienotas pēc šo preču importēšanas, kā arī uz darbībām un pakalpojumiem pēc importēšanas, Sofijas lidostas muitas direktors norāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 158. panta 1. un 3. punktu viņš ir veicis honorāru proporcionālu sadalījumu.

30 *Curtis Balkan* apstrīd Sofijas lidostas muitas direktora nostāju.

31 Iesniedzējtiesa atgādina, ka pamatlietai analogās lietās, kurās bija tās pašas puses, tā tika nospriedusi, ka muitas administrācija ir pareizi veikusi koriģēšanu atbilstoši Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punktam. Konkrēti, tā uzskatīja, ka šajā tiesību normā norādītajā gadījumā šīs regulas 157. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi nav jāpārbauda un ka nav arī nozīmes minētās regulas 160. pantam.

32 Tomēr, pastāvot šaubām par Regulas Nr. 2454/93 pareizu interpretāciju, *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas rada autonomu pamatu muitas vērtības korekcijai, ko veic, pieskaitot honorārus vai licences maksas cenai, kas samaksāta vai jāmaksā par ievestām precēm, neņemot vērā minētās regulas 157. pantā noteikto kārtību?

2) Vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas muitas vērtības korekcijas kontekstā reglamentē divas alternatīvas situācijas, proti, pirmkārt, situāciju, ka tādi honorāri vai licences maksas kā izskatāmajā lietā attiecas daļēji uz ievestām precēm un daļēji uz citiem komponentiem, ko precēm pievieno pēc to ievešanas, un, otrkārt, situāciju, ka attiecīgie honorāri vai licences maksas attiecas uz pakalpojumiem, ko izdara pēc ievešanas?

3) Vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas muitas vērtības korekcijas kontekstā reglamentē trīs situācijas, proti, pirmkārt, situāciju, ka honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz ievestām precēm un daļēji uz citiem komponentiem, ko precēm pievieno pēc to ievešanas, otrkārt, situāciju, ka honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz ievestām precēm un daļēji uz pakalpojumiem, ko izdara pēc ievešanas, treškārt, situāciju, ka honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz ievestām precēm un daļēji uz citiem komponentiem, ko precēm pievieno pēc to ievešanas, vai arī uz pakalpojumiem, ko izdara pēc ievešanas?

4) Vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas vienmēr ļauj veikt muitas vērtības korekciju tajos gadījumos, kad ir skaidrs, ka samaksātie honorāri vai licences maksas attiecas uz pakalpojumiem, ko izdara pēc vērtējamo preču ievešanas, kas konkrētajā gadījumā ir tās preces, kuras Bulgārijas uzņēmējsabiedrības rīcībā nodod ASV uzņēmējsabiedrība (kas ir saistītas ar ražošanu un pārvaldību), neatkarīgi no tā, vai ir izpildīti minētās regulas 157. pantā paredzētie korekcijas veikšanas nosacījumi?

5) Vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir īpašs muitas vērtības korekcijas gadījums atbilstoši minētās regulas 157. pantā noteiktajam tiesiskajam regulējumam un tajā minētajiem nosacījumiem, ņemot vērā, ka vienīgā īpatnība ir tā, ka honorārs vai licences maksa tikai daļēji attiecas uz vērtējamo preci, tādēļ tas vai tā ir pienācīgi jāsadala?

6) Vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī tad, ja pircējs atlīdzību vai honorāru vai licences maksu maksā trešajai personai?

7) Vai tad, ja uz abiem iepriekš uzdotajiem jautājumiem tiek atbildēts apstiprinoši, honorāra vai licences maksas atbilstīga sadalījuma gadījumā Tiesai atbilstoši Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punktam ir jāizvērtē, vai ir izpildīti 157. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, konkrēti – ka honorārs vai licences maksa, kaut arī tikai daļēji, attiecas uz ievestām precēm un ka tas vai tā ir jāmaksā kā attiecīgo preču pārdošanas nosacījums un, ja tā, vai šī izvērtējuma kontekstā ir jāievēro 160. pantā ietvertais tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram 157. panta 2. punkta nosacījumi ir izpildīti, ja pārdevējs vai ar to saistīta persona lūdz pircējam veikt šādu maksājumu?

8) Vai Regulas Nr. 2454/93 160. pantu piemēro tikai minētās regulas 157. pantā ietvertajai pamatnormai, ja honorāri vai licences maksas ir jāmaksā trešajai personai un tie vai tās pilnībā attiecas uz vērtējamo preci, vai arī to piemēro situācijās, ja honorāri vai licences maksas tikai daļēji attiecas uz ievesto preci?

9) Vai Regulas Nr. 2454/93 160. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar "saistības" jēdzienu starp licenciāru un pārdevēju ir jāsaprot situācijas, kurās licenciārs ir saistīts ar pircēju, jo viņš ar pircēja starpniecību īsteno tiešu uzraudzību, kas ir plašāka par kvalitātes kontroli? Vai arī tas ir jāinterpretē tādējādi, ka iepriekš raksturotā saistība starp licenciāru un pircēju ir nepietiekama, lai prezumētu (netiešu) saistību starp licenciāru un pārdevēju, it īpaši, ja pārdevējs noliedz, ka cenas par pircēja pasūtījumiem par ievestām precēm būtu atkarīgas no honorāru vai licences maksu veikšanas un tāpat noliedz, ka licenciārs varētu ietekmēt vai ierobežot viņa uzņēmējdarbību?

10) Vai Regulas Nr. 2454/93 160. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas muitas vērtības korekciju pieļauj tikai tad, ja ir izpildīti abi minētās regulas 157. pantā paredzētie nosacījumi, konkrēti ka honorārs vai licences maksa, ko maksā trešajai personai, attiecas uz vērtējamām precēm un ir jāmaksā atbilstoši attiecīgo preču pārdošanas nosacījumiem, un turklāt ir izpildīts nosacījums, ka pārdevējs vai ar to saistīta persona prasa pircējam maksāt honorāru vai licences maksu?

11) Vai Regulas Nr. 2454/93 157. panta 2. punkta pirmajā ievilkumā noteiktā prasība ka honorāram vai licences maksai ir jāattiecas uz vērtējamām precēm, ir jāuzskata par izpildītu, ja, kā tas ir izskatāmajā lietā, starp honorāru vai licences maksu un ievestajām precēm ir netieša saikne tādēļ, ka vērtējamās preces ir licencētā galaprodukta komponenti?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

33 Uzdodot vienpadsmit jautājumus, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2454/93 157. panta 2. punkts, 158. panta 3. punkts un 160. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka proporcionāla daļa no honorāriem, kurus sabiedrība ir samaksājusi mātesuzņēmumam par zinātības sniegšanu galaproduktu izgatavošanai, ir jāpieskaita cenai, kas faktiski ir samaksāta vai maksājama par importētajām precēm, apstākļos, kuros šīs preces līdzās citiem komponentiem ir paredzēts iekļaut minēto galaproduktu sastāvā un kuros šīs preces pirmā minētā sabiedrība ir iegādājusies no pārdevējiem, kas nav saistīti ar mātesuzņēmumu.

34 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar muitas novērtējumu saistītais Savienības tiesiskais regulējums ir vērsts uz to, lai izveidotu taisnīgu, vienotu un neitrālu sistēmu, kas izslēdz patvaļīgu vai fiktīvu muitas vērtību izmantošanu. Tādējādi muitas vērtībai ir jāatspoguļo importētās preces reālā ekonomiskā vērtība, un līdz ar to tajā ir jāņem vērā visi šīs preces elementi, kam ir ekonomiska vērtība (spriedums, 2019. gada 20. jūnijs, *Oribalt Rīga*, C-1/18, EU:C:2019:519, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Importēto preču muitas vērtību saskaņā ar Muitas kodeksa 29. pantu veido darījuma vērtība, proti, cena, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama par precēm, kad tās tiek pārdotas eksportēšanai uz Eiropas Savienības muitas teritoriju, vajadzības gadījumā tajā gan izdarot korekcijas, kas veicamas tostarp saskaņā ar šā kodeksa 32. pantu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Nosakot muitas vērtību, kā viens no elementiem, kas ir jāpieskaita cenai, kura faktiski samaksāta vai maksājama par importētajām precēm, 32. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir minēti honorāri un licences maksas, kas attiecas uz novērtējamajām precēm un ir tieši vai netieši jāmaksā pircējam kā novērtējamo preču pārdošanas nosacījums, ciktāl šādi honorāri un maksas nav iekļautas cenā, kura faktiski samaksāta vai maksājama.

37 Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 157. panta 1. punktu jēdziens "honorāri un licences maksa" Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē it īpaši attiecas uz maksājumu par tādu tiesību izmantošanu, kas attiecas uz importēto preču ražošanu, šo preču pārdošanu izvešanai vai to izmantošanu vai tālākpārdošanu.

38 Savukārt Regulas Nr. 2454/93 157. panta 2. punktā ir precizēts, ka gadījumā, ja importēto preču muitas vērtību nosaka saskaņā ar Muitas kodeksa 29. pantu, honorārus vai licences maksu faktiski maksātai vai maksājamai cenai pieskaita vienīgi tad, ja šis maksājums ir saistīts ar vērtējamām precēm un ir paredzēts attiecīgo preču pārdošanas nosacījumos.

39 Līdz ar to Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētā korekcija ir piemērojama, ja ir izpildīti trīs kumulatīvi nosacījumi: pirmkārt, ja honorāri vai licences maksa nav bijuši iekļauti faktiski samaksātajā vai maksājamajā cenā, otrkārt, ja tie ir saistīti ar novērtējamajām precēm un, treškārt, ja pircējam ir jāsamaksā šie honorāri vai licences maksa kā novērtējamo preču pārdošanas nosacījums (spriedums, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 35. punkts).

40 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkotos honorārus *Curtis Balkan* samaksāja savam mātesuzņēmumam *Curtis USA* par to, ka pēdējā minētā sniedza zinātību to preču ražošanai, kurās tika iekļautas importētās preces. Tādējādi šie honorāri ir jāuzskata par maksājumu par tādu tiesību izmantošanu, kas attiecas uz importēto preču izmantošanu Regulas Nr. 2454/93 157. panta 1. punkta trešā ievilkuma izpratnē, un līdz ar to par tādiem, kas ietilpst jēdzienā "honorāri un licences maksa" Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

41 Turklāt, tā kā nav strīda par to, ka *Curtis Balkan* minētos honorārus nav iekļāvusi cenā, kura ir faktiski samaksāta vai maksājama par pamatlietā aplūkotajām importētajām precēm, ir izpildīts pirmais nosacījums, kas nepieciešams, lai veiktu muitas vērtības korekciju, kā minēts šī sprieduma 39. punktā.

42 Attiecībā uz otro nosacījumu, atbilstoši kuram honorāri ir jāsaista ar novērtējamajām precēm Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 158. panta 1. punktu, ja importētās preces ir tikai Savienībā ražotu preču elements, tad par importētajām precēm faktiski maksāto vai maksājamo cenu koriģē tikai tad, ja honorārs attiecas uz tādām precēm.

43 Turklāt saskaņā ar šī regulas 161. panta pirmo daļu – ja metode, pēc kuras aprēķina honorāra vai licences maksas summu, ir saistīta ar importēto preču cenu, tad gadījumos, kad nav pretēju pierādījumu, var uzskatīt, ka tāda honorāra vai licences maksas maksājums ir saistīts ar vērtējamām precēm. Turpretim atbilstoši minētās regulas 161. panta otrajai daļai – ja honorāra vai licences maksas summu aprēķina neatkarīgi no importēto preču cenas, honorāra vai licences maksas maksājums tomēr var būt saistīts ar vērtējamām precēm.

44 Jāatgādina arī, ka Muitas kodeksa komitejas secinājumi, lai gan tie nav juridiski saistoši, tomēr ir būtisks līdzeklis vienotas dalībvalstu muitas iestāžu veiktās Muitas kodeksa piemērošanas nodrošināšanai un kā tādi var tikt uzskatīti par derīgu minētā kodeksa interpretācijas līdzekli (spriedums, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Šajā ziņā no Muitas kodeksa komitejas izstrādātā komentāra Nr. 3 (nodaļa par muitas vērtību) par honorāru un licences maksu ietekmi uz muitas vērtību 8. punkta izriet, ka ir jāanalizē honorāru un licences maksas samaksas ietekme uz muitas vērtību ne tikai tad, ja importētās preces pašas ir licences līguma priekšmets, bet arī tad, ja importētās preces ir licences aptverta produkta sastāvdaļas vai veidojošie elementi.

46 Turklāt saskaņā ar šī komentāra 9. punktu, ja zinātība, kas tiek sniegta saskaņā ar licences līgumu, attiecas uz importētajām precēm, ir jāparedz jebkāda ar tām saistīta honorāra vai licences maksas iekļaušana muitas vērtībā. Savukārt honorāri un licences maksas, kas samaksāti par tādu pakalpojumu sniegšanu kā licenciāta personāla apmācība, lai ražotu licencētu produktu, vai tehniskā palīdzība tādās jomās kā pārvaldība, administrācija, komercializācija vai grāmatvedība, muitas vērtībā nav jāiekļauj.

47 Visbeidzot, minētā komentāra 11. punktā ir paredzēts, ka, lai noteiktu, vai honorārs attiecas uz novērtējamajām precēm, ir jānoskaidro nevis šīs honorāra aprēķināšanas veids, bet gan iemesli, kuru dēļ tas tiek iekasēts, proti, ko licenciāts saņem par šo maksājumu. Tādējādi gadījumā, ja tiek importēta produkta, uz kuru attiecas licence, veidojošais elements, honorārs, kas samaksāts no produkta, uz kuru attiecas licence, pārdošanas ieņēmumiem, var pilnībā vai daļēji attiekties uz importētajām precēm vai neattiekties vispār.

48 Tādējādi tas, ka honorāra vai licences maksas aprēķināšanas veids attiecas nevis uz importētās preces cenu, bet gan uz tā galaprodukta cenu, kurā šī prece ir iekļauta, neizslēdz, ka šis honorārs vai licences maksa var tikt uzskatīta par saistītu ar minēto preci.

49 Savukārt tas vien, ka prece ir iekļauta galaproduktā, neļauj secināt, ka honorāri vai licences maksas, kas samaksāti kā atlīdzība, pamatojoties uz licences līgumu, par zinātības sniegšanu šī galaprodukta ražošanai, ir saistīti ar šo preci. Šajā ziņā tiek prasīts, lai pastāvētu pietiekami cieša saikne starp šiem honorāriem vai licences maksām, no vienas puses, un attiecīgo preci, no otras puses.

50 Šāda saikne pastāv, ja saskaņā ar licences līgumu sniegtā zinātība ir nepieciešama importēto preču ražošanai. Par to šajā ziņā liecina fakts, ka šī prece ir speciāli izstrādāta, lai to iekļautu licencētajā produktā, neparedzot citu saprātīgu izmantošanu. Savukārt tas, ka zinātība ir nepieciešama tikai licencēto produktu pabeigšanai, ļauj secināt, ka pietiekami cieša saikne nepastāv.

51 Šajā gadījumā iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence izvērtēt tajā izskatāmās lietas faktus, ir jāpārbauda, vai pastāv pietiekami cieša saikne starp zinātību, kas sniegta saskaņā ar licences līgumu, kurš noslēgts starp *Curtis Balkan* un *Curtis USA*, un importētajām precēm, un tādējādi noteikt, vai tās samaksātie honorāri var tikt uzskatīti par saistītiem ar šīm precēm atbilstoši Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunktam. Šajā kontekstā ir svarīgi ņemt vērā visus atbilstošos apstākļus, tostarp iesaistīto personu tiesiskās un faktiskās attiecības.

52 Jāpiebilst, ka honorāri var būt saistīti ar novērtējamajām precēm minētā 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, pat ja šie honorāri ir tikai daļēji saistīti ar minētajām precēm (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 53. punkts un rezolutīvā daļa). Tomēr, kā izriet no Muitas kodeksa 32. panta 2. punkta, pieskaitījumi pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama saskaņā ar šo pantu, ir jānosaka, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem.

53 Attiecībā uz iesniedzējtiesas jautājumiem par to, kā interpretēt Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punktu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar šo tiesību normu, ja honorāri vai licences maksas daļēji attiecas uz importētajām precēm un daļēji uz citām sastāvdaļām vai veidojošiem elementiem, kas precēm pievienoti pēc to importa, vai arī uz pakalpojumu sniegšanu pēc importēšanas, atbilstošs sadalījums ir jāveic, pamatojoties tikai uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem atbilstoši ar 23. pielikuma skaidrojošajai piezīmei, kas attiecas uz Muitas kodeksa 32. panta 2. punktu.

54 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punktu nevar uzskatīt par neatkarīgu juridisku pamatu, lai pielāgotu muitas vērtību, pieskaitot honorārus vai licences maksas cenai, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama par importētajām precēm.

55 Saskaņā ar Muitas kodeksa 32. panta 3. punktu, nosakot muitas vērtību, pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama, drīkst pieskaitīt tikai šajā pantā noteiktos pieskaitījumus.

56 Tādējādi attiecībā uz honorāriem un licences maksām Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kura piemērošanas nosacījumi ir precizēti Regulas Nr. 2454/93 157.–162. pantā, ir vienīgais juridiskais pamats, kas ļauj koriģēt muitas vērtību, pievienojot honorārus un licences maksas.

57 Norādot, ka gadījumā, ja honorāri vai licences maksas tikai daļēji attiecas uz importētajām precēm, atbilstošs sadalījums ir jāveic, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem, Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punktā ir vienīgi precizēta no Muitas kodeksa 32. panta 3. punkta izrietoša prasība.

58 Otrkārt, Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams ne tikai tad, ja honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz importētajam precēm un daļēji uz citām sastāvdaļām vai veidojošiem elementiem, kas precēm pievienoti pēc to importa, un ja honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz importētajam precēm un daļēji uz pakalpojumu sniegšanu pēc importēšanas, bet arī tad, ja honorāri vai licences maksas attiecas daļēji uz importētajam precēm un daļēji uz citām sastāvdaļām vai veidojošiem elementiem, kas precēm pievienoti pēc to importa, kā arī uz pakalpojumu sniegšanu pēc importēšanas.

59 Kā norādīts šī sprieduma 57. punktā, Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punktā ir precizēts, ka gadījumā, ja honorāri vai licences maksas tikai daļēji attiecas uz importētajām precēm, atbilstošs sadalījums ir jāveic, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem.

60 Sekas šīs tiesību normas interpretācijai, saskaņā ar kuru tā nevar tikt piemērota šī sprieduma 58. punktā minētajam trešajam gadījumam, būtu tādas, ka tad, ja honorāri vai licences maksas daļēji attiektos uz importētajām precēm un daļēji uz citām sastāvdaļām vai veidojošiem elementiem, kas precēm pievienoti pēc to importēšanas, vai arī uz pakalpojumu sniegšanu pēc importēšanas, atbilstošs sadalījums varētu tikt veikts, ja nebūtu objektīvu un skaitļos izsakāmu datu, un tas būtu pretrunā prasībai – kura izriet no Muitas kodeksa 32. panta 3. punkta un ir atgādināta šī sprieduma 52. punktā – ka pieskaitījumi pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama, ir jānosaka, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem.

61 Treškārt, attiecībā uz to, vai Regulas Nr. 2454/93 158. panta 3. punkts ir piemērojams arī tad, ja pircējs maksā honorārus vai licences maksas trešajai personai, kas nav pārdevējs, pietiek norādīt, ka šajā tiesību normā ir vienīgi atsauce uz "honorāru vai licences maksu" samaksu, neprecizējot, kam šie honorāri vai licences maksas ir jāpārskaita.

62 Attiecībā uz trešo nosacījumu, kas norādīts šī sprieduma 39. punktā, proti, ka honorāra vai licences maksas samaksai ir jābūt novērtējamo preču pārdošanas nosacījumam, no Tiesas judikatūras izriet, ka šī prasība ir izpildīta, ja līgumiskajās attiecībās starp pārdevēju vai personu, ar kuru tas ir saistīts, un

pircēju honorāra vai licences maksas samaksai ir tāda nozīme no pārdevēja viedokļa, ka, nepastāvot šai samaksai, pārdevējs attiecīgo pārdošanu neveiktu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 60. punkts).

63 Šajā gadījumā sabiedrība, kurai *Curtis Balkan* maksāja honorārus, proti, *Curtis USA*, *a priori* nebija sabiedrība, no kurām tā iegādājās pamatlietā aplūkotās preces.

64 Šajā ziņā Regulas Nr. 2454/93 160. pantā ir paredzēts, ka tad, ja pircējs maksā honorāru vai licences maksu trešajai personai, šīs regulas 157. panta 2. punktā paredzētos nosacījumus uzskata par izpildītiem tikai tad, ja pārdevējs vai ar to saistīta persona pieprasa pircējam veikt šo maksājumu.

65 No Tiesas judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 2454/93 160. pants var tikt piemērots situācijā, kad "trešā persona", kurai ir jāsamaksā honorārs vai licences maksa, un ar pārdevēju "saistītā persona" ir viena un tā pati persona (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 63.–66. punkts).

66 Tiesa arī ir nospriedusi, ka, lai noteiktu, vai honorāra vai licences maksas samaksa ir novērtējamo preču pārdošanas nosacījums Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē apstākļos, kad novērtējamo preču pārdevējs nav licenciārs, galu galā ir svarīgi zināt, vai ar pārdevēju saistītā persona var nodrošināt, ka preču importēšana ir atkarīga no tā, ka tai tiek samaksāts attiecīgais honorārs vai licences maksa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 67. un 68. punkts).

67 Saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 143. panta 1. punkta e) apakšpunktu personas uzskata par saistītām, ja viena no tām tieši vai netieši kontrolē otru. Šīs regulas 23. pielikumā ietvertajā skaidrojošajā piezīmē par muitas vērtību saistībā ar šo tiesību normu šajā ziņā ir precizēts, ka viena persona kontrolē otru tad, ja pirmā persona juridiski vai faktiski spēj ietekmēt vai vadīt otru personu.

68 Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tā tas ir *Curtis USA* un pamatlietā aplūkoto preču pārdevēju attiecībās. Šajā ziņā ir jāņem vērā norādes, kas minētas šī sprieduma 13. punktā minētajā komentārā Nr. 11 (nodaļa par muitas vērtību) par Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanu saistībā ar honorāriem vai licences maksām, kas trešajai personai samaksāti saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 160. pantu.

69 Attiecībā uz iesniedzējtiesas norādītajiem apstākļiem, ka saskaņā ar pārdevēju apgalvojumiem importēto preču cena nebija atkarīga no pamatlietā aplūkoto honorāru samaksas un ka licenciāram nav jāvada vai jāierobežo viņu uzņēmējdarbība, tie paši par sevi nevar izslēgt to, ka minēto honorāru samaksa ir pārdošanas nosacījums, jo izšķirošais jautājums ir tikai par to, vai, ņemot vērā visus atbilstošos aspektus, šī maksājuma neveikšanas gadījumā būtu vai nebūtu notikusi pirkuma līgumu noslēgšana izvēlētajā formā un attiecīgi – preču piegāde.

70 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Muitas kodeksa 32. panta 1. punkta c) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 2454/93 157. panta 2. punktu, 158. panta 3. punktu un 160. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka proporcionāla daļa no honorāriem, kurus sabiedrība ir samaksājusi mātesuzņēmumam par zinātības sniegšanu galaproduktu izgatavošanai, ir jāpieskaita cenai, kas faktiski ir samaksāta vai maksājama par importētajām precēm, apstākļos, kuros šīs preces līdzās citiem veidojošiem elementiem ir paredzēts iekļaut minēto galaproduktu sastāvā un kuros šīs preces pirmā minētā sabiedrība ir iegādājusies no pārdevējiem, kas nav saistīti ar mātesuzņēmumu, ja:

– honorāri nav iekļauti cenā, kas faktiski samaksāta vai maksājama par minētajām precēm;

– tie attiecas uz importētajām precēm, kas nozīmē, ka pastāv pietiekami cieša saikne starp honorāriem un šīm precēm;

– honorāru samaksa ir minēto preču pārdošanas nosacījums, līdz ar to, ja šāda samaksa netiek veikta, pirkuma līguma par importētajām precēm noslēgšana un attiecīgi šo preču piegāde nebūtu notikusi, un

– atbilstīgu honorāru sadali ir iespējams veikt, pamatojoties uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem,

un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus atbilstošos aspektus, tostarp pircēja, attiecīgo pārdevēju un licenciāra tiesiskās un faktiskās attiecības.

Par tiesāšanās izdevumiem

71 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 32. panta 1. punkta c) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Komisijas Regulas (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92, 157. panta 2. punktu, 158. panta 3. punktu un 160. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka proporcionāla daļa no honorāriem, kurus sabiedrība ir samaksājusi mātesuzņēmumam par zinātības sniegšanu galaproduktu izgatavošanai, ir jāpieskaita cenai, kas faktiski ir samaksāta vai maksājama par importētajām precēm, apstākļos, kuros šīs preces līdzās citiem veidojošiem elementiem ir paredzēts iekļaut minēto galaproduktu sastāvā un kuros šīs preces pirmā minētā sabiedrība ir iegādājusies no pārdevējiem, kas nav saistīti ar mātesuzņēmumu, ja:

– **honorāri nav iekļauti cenā, kas faktiski samaksāta vai maksājama par minētajām precēm;**

– **tie attiecas uz importētajām precēm, kas nozīmē, ka pastāv pietiekami cieša saikne starp honorāriem un šīm precēm;**

– **honorāru samaksa ir minēto preču pārdošanas nosacījums, līdz ar to, ja šāda samaksa netiek veikta, pirkuma līguma par importētajām precēm noslēgšana un attiecīgi šo preču piegāde nebūtu notikusi, un**

– **atbilstīgu honorāru sadali ir iespējams veikt, pamatojoties uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem,**

un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus atbilstošos aspektus, tostarp pircēja, attiecīgo pārdevēju un licenciāra tiesiskās un faktiskās attiecības.

[Paraksti]